

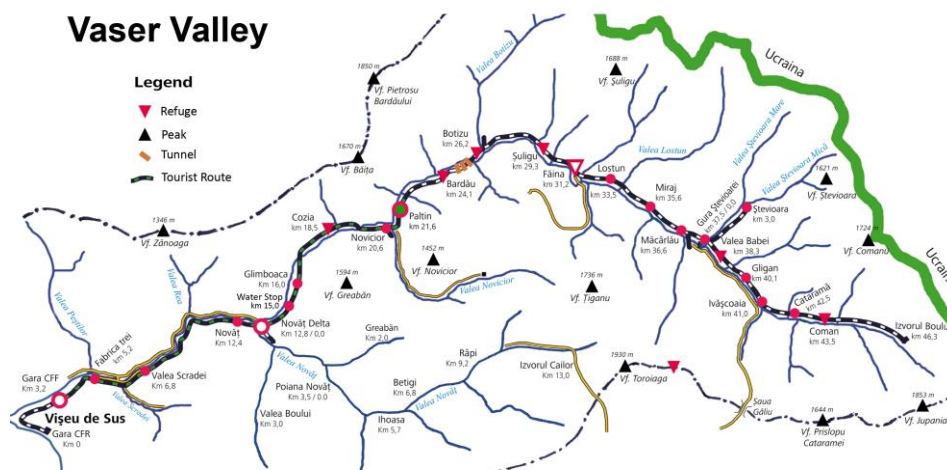

**TURISZTIKAI ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS A VAS-ÉRI MOCANITA (MÁRAMAROS MEGYE) ÉS A
KEMENCE-PATAKON JÁRÓ PÁEV KISVASUTAK (BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE) TEKINTETÉBEN A
HATÁRTALANUL PÁLYÁZAT KERETÉBEN**

(HAT-18-02-0120)

Az összehasonlítandó kisvasutak bemutatása:

1. Mocanita

(kép forrása: <http://cffviseu.infoviseudesus.ro/en/railway.htm>)

A kisvasút Románia ma már egyetlen teherszállítást (faanyag szállítást) is végző kisvasútja. A vonat a Máramarosszigettől mintegy 65 kilométerre lévő Felsővisóból indul, innen megy be a hegyek közé, majd ide tér vissza. Felsővisó amúgy mindössze 200 kilométerre van a magyar határtól.

A személyszállító vonatok március 24. és június 19., valamint szeptember 22. és november 13. között csak csütörtöktől vasárnapig, míg június 20 és szeptember 18. között a hét minden napján közlekednek.

A vonatok hosszú, oda-vissza mintegy 42 km-es utat járnak be a Vasér völgyében Felsővisó és Paltin állomások között. Ennek okán naponta egy alkalommal, 9 órakor indulnak a vonatok és kb 15.30-kor érkeznek vissza.

Menetjegyek (az árak eltérőek fő- és mellékszezonban) felnőtteknek 48-57 Lej, diákoknak 39-49 Lej, gyerekeknek 33-39 Lej.

2. PÁEV

(forrás: http://www.eszakerdo.hu/magyar/erdvinfo/paev_terkep_uj.htm)

A Pálházi Állami Erdei Vasút pályája eredetileg ipari anyagmozgatás céljából épült meg 1888-ban, így ez hazánk egyik legöregebb kisvasútja. Rajta a menetrendszerinti személyszállítás csak 1958-ban indult meg, napjainkban azonban a hegyközi térség egyik leglátogatottabb turisztikai attrakciója.

Nyomvonala a Kemence patak völgyében húzódik, s Pálháza községtől Rostallóig tart, így általa megismerhetjük a Zempléni Tájvédelmi Körzet legszebb részeit. Ipartelepi megállóhelyén Erdészeti és Vadászati gyűjtemény tekinthető meg. Kőkapu a térség kedvelt úticélja, s a kisvasúti vonal köztes állomása. Az itt található vadászkastély szálláslehetőséget kínál, közelében csónakázótó található. Kőkapuról több turistaútvonal is indul a Zemplén vadregényes tájaira.

Tapasztalataink:

A Mocanita kisvonatot 2018. október 04.-én használtuk, míg a Pálházi Állami Erdei Vasutat 2019. május 09.-én. Felsővisóra Máramarosszigetről, míg Pálházára Tokajból indultunk 1 busznyi diák és tanár társaságában, mind a 2 út kb. 1 óra 10-20 percet vett igénybe. A jegyeket mind a két esetben elővételben rendeltük, ennek megfelelően a helyszínen csak a jegyek felvételével kellett dolgoznunk, sorban állni pénztárban emiatt nem kellett. Összehasonlító elemzés lévén az alábbi szempontok szerint szeretnénk egy rövid olyan összehasonlítást tenni, ami nekünk gondot/fejtörést okozott az utjaink tervezése, előzetes felkészülése, illetve a helyszínre érkezés során.

Összehasonlító szempontok	MOCANITA	PÁEV
Busszal érkezők leszállása, parkolása	A kisvasút induló állomása területén óriási kavicsos parkoló áll rendelkezésre a buszok várakozásának.	Leszállni csak a főúton tudtunk egy helyközi járat buszmegállójában, majd a busznak nem áll rendelkezésre az induló állomás mentén

		parkoló és várakozó hely. Előzetesen a mintegy 10 perc sétára található erdészeti múzeum udvarát kaptuk meg erre a célra, de az ide bevezető fahídon a buszsofőr nem mert behajtani.
Jegypénztár	Aranyos kis épület ajándékbolttal, büfével egyben.	Most épült, átépült, nem láttuk milyen lenne, a jegyek a vonatkísérőtől kaptuk.
WC az indulásnál	Nem volt gond velem, ingyenes a jegypénztár mögött, angol WC.	Az indulásnál nem volt sehol ilyen, a nagyon közeli kis múzeum és az állomással szembeni sportpálya és a büféje is még zárva volt, így ezt nem tudtuk megoldani.
A szerelvények	Zárt szerelvények, amelyek kis vaskályhával erőteljesen be voltak fűtve, gyakorlatilag elviselhetetlenül meleg volt. Így az elején szellőztettünk erősen, emiatt viszont a kályha kialudt (nem tettek rá később semmit), és a fél útra viszont már nagyon áthűlt a kocsi. Visszafelé útra újra befűtöttek.	1 db zárt és 1 db nyitott kocsiban utaztunk, a zárt kocsiban nem volt befűtve. Igaz május eleje volt, de az időjárás októberi érzetű volt, így az oda és a visszaúton cseréltek a 2 különböző kocsiban utazók.
A tömeg	Rajtunk kívül még sokan mások utaztak, a szerelvényünk kb. 5-6 kocsiból állt. Amíg a Paltin állomáson voltunk, utánunk még vagy 2 hasonló méretű szerelvény érkezett. Paltin mezején több száz ember tartózkodott.	Rajtunk kívül senki nem utazott a vonattal, pedig nem különjáratral mentünk. Rostálló végállomáson, az ott tartózkodásunk alatt más emberekkel nem találkoztunk.
A végállomás „látványa”	Paltin egy olyan kiszélesedő völgyben helyezkedik el a Vas-éren, ahol nagyon sok pad és asztal várja az ide érkezőket. Több büfé is üzemelt, ahonnan szállt a grillezők	A végállomáson van egy kis kiszélesedő füves terület, illetve egy db esőház, ahová rossz idő esetén be lehet húzódni. A Kемence-patak a kis füves terület mellett folyik. A

	füstje a magasba, szólt a hamisítatlan román zene. nagyon sokan étkeztek ezekből a büfékből a padokon. A patak a terület szélén folyik el. Van egy olyan épület, ahol ingyenesen lehet angol WC-t használni.	végállomáson nincs vasúti és semmilyen épület, így WC sincs (még pottyantós sem), csak az erdő, vagy a közel 1 km-re található Kőkapu étterem áll rendelkezésre.
A végállomás mit lehet csinálni két osztálynyi középiskolás diákkal?	Nekünk alapvetően szerencsénk volt abban a tekintetben, hogy mind a két állomáson folyó patakon BISEL vizsgálatot végeztünk, ami önmagában egy 1,5-2 óra hosszút igénybe vevő művelet. Ezzel el is megy az az idő, amíg a vonat indul is vissza. Mivel azonban ez egy speciális vizsgálat, nem minden osztály tudja vagy akarja ezt csinálni.	
Na jó de ha nem akarunk BISEL-ezni?	Büfézni, piknikezni nagyon jó helyszín, a választék kielégítő, rengeteg paddal. Osztállyal amolyan klubdelutánt is lehet szervezni ide, festő környezetben. Ha nem ilyen típusú programot szeretnénk, akkor szép túrákat lehet tenni a környéken. Autóval viszont nem igen lehet ide feljönni, hacsak nem off-road jellegűvel. Innen induló vagy ide érkező tanösvényekről nem találtunk információt.	Nagyon szép csillagtúrák kiinduló és végállomása lehet Rostalló végállomás. Régebben működött a pár száz méterre található turistaszállás, mostanra azonban sajnos bezárt. Idáig vezet a Kőkapui kövesút, azon lesétálhatunk az alig 1 km-re levő Kőkapuig, ahol megnézhetjük a csodás Károlyi kastélyt, csónakázhatunk vagy horgászhatunk a kis tavon is, ami itt van a sziklafal tövében. Félúton Rostalló és Kőkapu között egy erdészeti kör tanösvény van, amelynek bejárása kb. 1 óra, így az összesen 2 órás vonat visszaindulásig kényelmesen bejárható.
Vannak-e kiegészítő vagy különleges program lehetőségek?	Abban a tekintetben lehet válogatni, hogy különböző időpontokban esetleg más-más típusú szerelvényrel utazhatunk, illetve, hogy a vonatjeggyel együtt igénylünk-e Paltin állomáson étkezést.	Lehet különböző időpontokban speciális járatokra jegyet venni: szarvasbögés idején, egy-egy réten külön megáll a vonat és közösen lehet hallgatni a bögést, vagy lehet ún. fényképtúrás vonatjegyet venni, amikor is különleges növények virítanak a vonal mentén, és

		ezeket lehet egy-egy speciális megálláskor fotózni.
Milyen típusú turista közönségre épít?	Elsősorban nagycsaládos, baráti társaságok, busszal nagyobb számban érkezőkre, azt az elvet követvén, hogy a bakancsos turizmus csökkenésével az erdőbe látogató lábával nem érintve a talajt, a kisvasút szerelvényeivel belátogat az erdőbe, majd onnan távozik is a visszafelé jövő vonattal.	Itt elsősorban kisebb létszámú csoportokra építenek, családokra, akik a felső állomásról visszasétálnak Kőkapuig. A bakancsos turizmust kiszolgáló funkciója az össz utasforgalom tekintetében nem számottevő.
Zavaró-e a környezetre?	A BISEL vizsgálatunk szerint egyértelműen nemmel lehet felelni. Ráadásul mind 2 vasút esetében arról beszélünk, hogy évtizedekkel ezelőtt került kialakításra. A kétvasút környezetterhelése azonban nem egyforma, hiszen a MOCANITA nagyságrendekkel több utast szállít.	
Élővilág különlegessége	A máramarosi magas hegyek jellemző élővilága és látványa kísér minket végig. Meredek hegyoldalak, bővizű vízfolyások, sűrű fenyőerdők és legelők mozaikja mindenütt. A hosszú vonatút során elgondolkozik az ember, hogy olyan körülmények között élő emberek házeit is láthattuk, ahonnan szemmel láthatóan akár hetekre sincs kapcsolat a külvilággal téli időszakokban.	A vonat a kalauzok szóbeli tájékoztatása alapján nem riasztott és riaszt el sem baglyokat, sem hiúzokat, és még sasokat sem, a patak medrében a petényi márna és a különféle rákfajok most is jól érzik magukat mellette. A természettel való együttélés ékes példája, hogy az érdeklődők a kisvasút vonatairól hallgathatják meg a szarvasok őszi koncertjét, anélkül, hogy az állatok bármilyen módon zavartatva éreznék magukat. A patak medrének tavaszi látványossága pedig az itt nagy számban élő királyharaszt.

2019.május 09. 11.E osztály

